

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2021

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2020

Tijdens het VSO «Implicaties PAS-uitspraak voor de zeven MIRT-projecten» op 9 juni jl. (Handelingen II 2019/20, nr. 80, item 27) heeft uw Kamer de motie¹ van het lid Van Aalst aangenomen, die mij verzoekt de zeven MIRT-projecten zo snel als mogelijk te realiseren en te voorkomen dat er nog meer vertraging ontstaat. Uw Kamer heeft mij tijdens de regeling van werkzaamheden verzocht per brief de Kamer te informeren over de uitvoering van deze motie (Handelingen II 2019/20, nr. 83, item 13).

Het betreft de zeven MIRT-projecten die net als woningbouwprojecten (circa 75.000 woningen) een beroep kunnen doen op het stikstofregistratiesysteem zoals aangegeven in de kamerbrief van 13 november 2019 inzake het maatregelenpakket voor de stikstofproblematiek in de woningbouw- en infrastructuursector²: A27/A12 Ring Utrecht, A1/A28 knooppunt Hoevelaken, A6 Almere Buiten-Oost-Lelystad, A4 Haaglanden-N14, Innova 58 Tilburg-Eindhoven, A27 Houten-Hoopolder en Innova 58 Annabosch-Galder.

Met deze brief geef ik invulling aan het verzoek en informeer ik de Kamer over de wijze waarop ik mij inspan de zeven MIRT-projecten zo snel als mogelijk tot uitvoering te brengen in het licht van de stikstofproblematiek.

Algemene werkwijze in relatie tot stikstof

Voor de zeven MIRT-projecten geldt dat er per project berekeningen worden gemaakt van de stikstofdepositie, waarbij de berekende projecteffecten door een ingenieursbureau ecologisch (passend) worden beoordeeld. De wetgeving schrijft vervolgens voor dat eventuele negatieve

¹ Kamerstuk 35 300 A, nr. 92.

² Kamerstuk 35 334, nr. 1.

effecten eerst gemitigeerd/gesaldeerd worden, alvorens tot toestemingsverlening op basis van een ADC-toets kan worden overgegaan. Mitigatie/saldering kan onder andere via het stikstofregistratiesysteem. Met het oog hierop wordt er, indien nodig, per project een reservering «op maat» gedaan in het stikstofregistratiesysteem, waarbij eerst een confrontatie heeft plaatsgevonden met de ruimtebehoefte vanuit woningbouw aanvragen en waarbij uitsluitend ruimte gereserveerd wordt waar deze beschikbaar is. Daar waar sprake is van een restopgave voor het project worden aanvullende maatregelen getroffen en/of wordt een ADC-toets doorlopen.

De ruimte in het stikstofregistratiesysteem is tot op heden beperkt en bevat op dit moment alleen nog de ruimte die beschikbaar is gekomen door de generieke snelheidsverlaging. Ook de ruimte voor aanvullende maatregelen is tot op heden beperkt gebleven, onder meer doordat extern salderen nog niet was opengesteld. Nu de eerste provincies hebben aangegeven extern salderen weer open te stellen, zal ook het Rijk hier zeer binnenkort toe overgaan. Ik heb Rijkswaterstaat gevraagd de mogelijkheden hieromtrent voor de MIRT-projecten te verkennen in afstemming met betrokken provincies.

Huidige reserveringen in het Stikstofregistratiesysteem

Op dit moment geldt dat drie van de zeven MIRT-projecten zodanig ver in het planproces zitten, dat deze al een reservering in het systeem hebben gedaan. Het gaat om de projecten A27/A12 Ring Utrecht, A1/A28 Knooppunt Hoevelaken en A6 Almere Buiten Oost-Lelystad. Voorafgaand aan deze reservering is in samenspraak met BLJ12 en het Ministerie van BZK gekeken of er sprake is van een conflicterende ruimtebehoefte met woningbouw aanvragen. Dit bleek slechts zeer beperkt het geval te zijn: op enkele hexagonalen binnen twee van de Natura 2000 gebieden, te weten het Naardermeer en de Veluwe, was er sprake van te weinig ruimte voor zowel woningbouw als de projecten A6 Almere Buiten Oost-Lelystad danwel Knooppunt Hoevelaken. Conform de door de Kamer aangenomen motie van het lid Moorlag³, die toeziet op het met voorrang inzetten van de ruimte uit de snelheidsverlaging voor de woningbouw, is in die gevallen is de ruimte met voorrang ingezet voor woningbouw.

De gemaakte reservering heeft nog geen juridische status. De toedeling van de gereserveerde ruimte wordt namelijk pas definitief bij de toestemingsverlening. Voor MIRT-projecten is dat het moment van vaststellen van het Tracébesluit.

In oktober van dit jaar is de jaarlijkse actualisatie van AERIUS Calculator voorzien. Omdat de projectbesluiten pas na deze actualisatie genomen zullen worden, zullen de reeds gemaakte reserveringen nog aangepast worden naar aanleiding van de meest recente inzichten. Daar waar dit leidt tot een aanvullende ruimtebehoefte voor de projecten, treed ik in overleg met de Minister van LNV om te bezien welke mogelijkheden er zijn voor wat betreft het tijdig kunnen reserveren van de nog toe te voegen ruimte aan het stikstofregistratiesysteem conform de eerder genoemde kamerbrief van 13 november 2019. Dit vanuit de wettelijke verplichting om eerst te mitigeren, alvorens toestemming te kunnen verlenen op basis van een ADC-toets.

³ Kamerstuk 35 334, nr. 9.

Planning per project

In het MIRT-overzicht 2021 dat onlangs naar uw Kamer is gestuurd (Kamerstuk 35 570 A, nr. 4), wordt de planning voor de projecten A4 Haaglanden-N14 en A27 Houten-Hoopolder weergegeven en is voor de overige vijf projecten opgenomen dat de planning nog nader bepaald moet worden. Hieronder wordt de huidige stand van zaken voor de zeven projecten weergegeven. Het betreft een actualisatie van de eind 2019 naar uw Kamer gestuurde brief over de gevolgen van de uitspraak over de PAS voor de MIRT projecten⁴. Via de reguliere lijnen zal ik uw Kamer blijven informeren over de planning van de MIRT-projecten, inclusief deze zeven. Hierbij blijf ik mij natuurlijk inzetten op een zo snel als mogelijke realisatie van de MIRT-projecten. Ik blijf daar steeds zoeken naar versnellingsmogelijkheden, bijvoorbeeld door het parallel schakelen van een deel van de planuitwerkingsfase met de aanbestedingsprocedure van projecten, waardoor in de vervolgfase winst geboekt kan worden.

A27/A12 Ring Utrecht en A1/A28 Knooppunt Hoevelaken

Ik verwacht nog voor het einde van dit jaar het Tracébesluit te kunnen nemen voor de A12/A27 Ring Utrecht en begin 2021 voor het project Knooppunt Hoevelaken. Voor beide projecten zal een deel van de benodigde depositieruimte uit het stikstofregistratiesysteem komen: de snelheidsverlaging alleen biedt echter onvoldoende ruimte om te voorzien in de volledige ruimtebehoefte van met name het project Hoevelaken. Ik onderzoek op dit moment nog welke aanvullende mogelijkheden er zijn om te salderen, bijvoorbeeld via de nog aan te vullen ruimte in het stikstofregistratiesysteem of via extern salderen. Eveneens wordt een ADC-toets voorbereid. Zo maak ik bijvoorbeeld met de provincie Gelderland en Staatsbosbeheer afspraken over de aanleg en het beheer van nieuwe natuur, waarbij met het oog op de gewenste robuustheid van de natuur ruimer gekeken wordt dan de op het moment strikt juridisch vereiste compensatie in het kader van een ADC-toets.

A6 Almere Buiten Oost-Lelystad

Het ontwerp-Tracébesluit staat nu gepland voor Q1 2021. Ook voor dit project geldt dat de snelheidsverlaging onvoldoende ruimte biedt om in de volledige ruimtebehoefte te voorzien: de mate waarin dat het geval zal zijn moet nog beoordeeld worden. Ik onderzoek daarom ook hier welke aanvullende mogelijkheden er nog zijn om te mitigeren of salderen alsook de mogelijkheden voor een ADC-toets.

A27 Houten-Hoopolder

Het Tracébesluit is, op een beperkt deel na, onherroepelijk. Ik voorzie op dit moment geen knelpunten rond stikstof die impact hebben op de planning van het project.

A4 Haaglanden-N14

Op basis van de huidige berekeningen is er geen knelpunt in relatie tot stikstof; nieuwe berekeningen op basis van de te actualiseren versie van AERIUS Calculator kunnen leiden tot een ander inzicht. De ecologische beoordeling daarvan moet uitwijzen of het project depositieruimte behoeft. Dit wordt binnen enkele weken duidelijk. Op dit moment voorzie ik geen knelpunten rond stikstof die impact hebben op de planning van het project.

⁴ Kamerstuk 35 300 A, nr. 58.

Innova-58 trajecten

Prioriteit is gegeven aan de realisatie van het traject Eindhoven-Tilburg. De stikstofeffecten op N2000 gebieden en mogelijk mitigerende maatregelen worden op dit moment onderzocht. De provincie Noord Brabant werkt daaraan mee. Dit najaar wordt bezien welke ruimte voor dit project beschikbaar is in het stikstofregistratiesysteem. Naar verwachting kan het Ontwerp-Tracébesluit medio 2022 worden vastgesteld.

In het eerder naar uw Kamer gestuurde overzicht van de gevolgen van stikstof voor projecten, is aangegeven dat het project InnovA58 Annabosch-Galder met drie tot vijf jaar vertraagt gezien de grote stikstofopgave. In het kader van de gebiedsgerichte aanpak participeert het rijk in het gebiedsproces voor het Natura 2000 gebied Ulvenhoutse Bos en wordt samen met provincie Noord-Brabant gezocht naar oplossingen voor de stikstofproblematiek voor dit specifieke project.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga